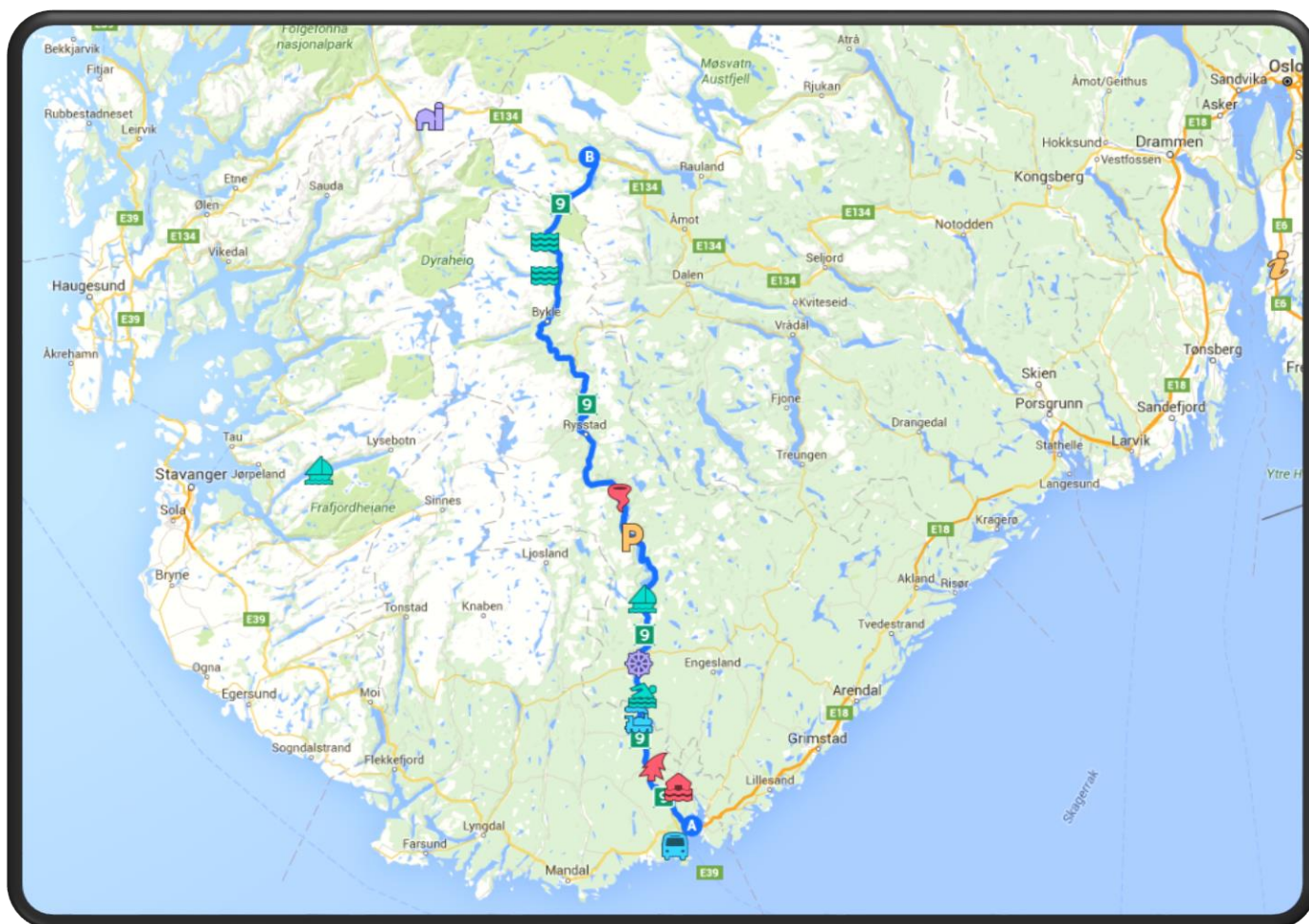

Autosnelweg

Kristiansand - Haukeli

Noorwegen

Aanvulling auteur Rene Roelofsen Oad Reizen 2016

Byklestigen

5 km ten zuiden van het centrum van Bykle ligt de Bykleweg, aan de Otra. De weg wordt voor het eerst vermeld in 1770 en was tot 1879 de enige toegangsweg tot Bykle vanuit het zuiden. De weg is ongeveer 1 km lang en klimt steil langs de bergflank omhoog. Deze weg is nu volledig vernieuwd en er zijn geïllustreerde informatieborden met teksten in het Noors, Engels en Duits. De weg wordt ook beschreven in een eigen brochure. De tocht neemt zo'n 45 minuten in beslag.

Bykle gamle kyrkje

Naast de nieuwe kerk die in de herfst van 2004 is geopend, ligt de oude kerk van Bykle. Dit is een van de oudste en opmerkelijkste kerken in het Setesdal. Hij is gebouwd met dikke, ronde houten balken en meerdere malen gerestaureerd. De kerk en het altaar dateren uit 1619, en de kerk is volledig gerestaureerd in 1804. Bij die gelegenheid werden er twee galerijen bijgebouwd, evenals een torenspits. De vloerplanken van de galerijen en de dakplanken van het portiek zijn afkomstig van een nog oudere kerk. In 1826 werd de kerk door Aslak Wasshus en K.Å. Byklum beschilderd met bloemmotieven, vandaar wel de bijnaam het bloemenkerkje van Bykle.

Ålmannvegen – het oude ruiterspad

Tussen Lisletog en Byklestølne loopt de oudste verbindingsweg in de gemeente Bykle. Deze weg werd vanaf de middeleeuwen tot het einde van de 19e eeuw gebruikt. Pas toen is de weg dicht bij de rivier aangelegd. Deze wandeling is ca. 7 km lang.

Lislestog

Het Lislestog is een openluchtmuseum welke tegenover de Bykle kerk gelegen is. Het museum bestaat uit een collectie oude gebouwen uit het Setesdal, en geeft een indruk van de bouwkunst en het leven in het Setesdal in een gezellige en romantische boeren atmosfeer.

Vatnedalsdammen

Dit is een van Noord-Europa's hoogste dammen. Deze ligt ten westen van Berdalsbru, ca. 15 km ten zuiden van Hovden. Er zijn twee dammen, die beide per auto bereikbaar zijn. Bovenop de linker dam is een grote parkeerplaats met een informatiebord over de bouw van de dam. Vrije entree en geopend wanneer er geen sneeuw ligt.

Huldreheimen

Het Setesdal werd door velen opgevat als een deel van het land waar het traditionele Noorwegen bewaard is gebleven. Nostalgisch ingestelde personen zochten het Setesdal op om de tradities uit een lang vervlogen tijd te ervaren. Onder dezen bevonden zich toneelspeler Tore Segelcke en echtgenoot Anton Raabe. In de loop van tien jaar na de oorlog bouwden zij een oude boerenhof op gelegen op de heuvels achter de Bykle kerk. Gedurende de zomermaanden verbleven zij hier en herschiepen de romantiek van het ouderwetse boerenleven. Het gehele hof is gerestaureerd, de gebouwen zijn opnieuw ingericht en het museum heet bezoekers van harte welkom om een uitzonderlijk boerenhof te beleven. Geopend zondag 20. en 27. juni, dagelijks 1. juli - 08. augustus en zondag 15. augustus van 11-17 uur. Vrij entree.

Noorwegen

Expositie van opgezette dieren

Bezoek de expositie van opgezette vogels en andere dieren in de Hovden Fjellstoge. Hier kunt u vele van de beschermde vogelsoorten van de Vidmyr en Lislevatn natuurreservaten zien. Dagelijks geopend. Toegang gratis. Hier kunt u een groot schilderwerk bekijken waarin historische gebeurtenissen in de gemeenteworden afgebeeld. Het schilderij is geschilderd door Egil Torin Næsheim.

Museum voor ijzerwinning in Hovden

Dit museum is opgebouwd rond een gereconstrueerde ijzersmelterij en laat zien hoe aan het begin van de middeleeuwen steenkool en ijzererts werden gedolven en geproduceerd. Hier worden spannende effecten gebruikt van licht, geluid, rook en geuren, om u daarmee 1000 jaar terug te voeren in de tijd. De "Viking" vertelt u het hele verhaal.

Hovden

Het dorp (800 m hoogte) ligt in het noorden van het Setesdal in de gemeente Bykle. Met een oppervlakte van 1551 km² en circa 700 inwoners is het een van de dunst bevolkte gemeenten in Noorwegen.

De laatste jaren heeft Hovden zich steeds meer ontwikkeld tot een veelzijdig vakantieoord met verschillende accommodatie vormen en een uitgebreid ontspanningsaanbod.

Maar het is er toch heel rustig gebleven en er is nog ruimte in overvloed.

In het zuiden van Hovden ligt het recreatiecentrum Hegni, waar men ook midden in de nacht over de verlichte bospaden nog een wandeling kan maken.

Een stoeltjeslift brengt u naar de bergtop Storenos (1204 m), vanwaar men een schitterend uitzicht heeft.

Voor mensen die het buitenleven in de natuur nader willen ontdekken, maar niet onvoorbereid op pad willen gaan, is de Villmarkskole het aangewezen instituut.

Men leert daar om te gaan met kaart en kompas, hoe en wanneer verschillende soorten kampvuren te maken en hoe uit de omringende natuur een smakelijke maaltijd samengesteld kan worden.

Al in de tijd der vikingen, en nog tot lang erna, was Hovden een centrum voor de ijzerwinning in Noorwegen.

Het nieuwe ijzerwinningsmuseum, dat in een oude moeras-ertsgroeve gebouwd werd, maakt met de modernste middelen.

Noorwegen

Het Setesdal.

De gebruikelijke verbinding tussen het Sørland en Telemark loopt opver rijksweg 9 van Kristiansand naar Haukeligrend in het uiterste westen van Telemark.

Rijksweg 9 volgt het Setesdal, het dal van de Otra, die ergens bij de Haukelifjell ontspringt en bijna loodrecht naar het zuiden stroomt, zij het met veel kronkels, en bij Kristiansand in het Skagerak uitmondt.

Voordat het Noorse weggennet gestalte kreeg, leidden de (nu 7500) bewoners van het Setesdal een behoorlijk geïsoleerd bestaan, ver weg van de handelsroutes tussen Vestland en het Østland. Heel lang hebben zij dan ook hun tradities, klederdrachten en volkskunst kunnen bewaren. Maar het is (in zekere zin) teleurstellend om te zien hoe snel die oude verworvenheden naar de nostalgische wereld van de openluchtmusea zijn verdwenen. Eén aspect van hun verleden hebben de Setersdalers nog niet vergeten en dat is hun vaardigheid in de zilversmeedkunst. Op verschillende plaatsen langs de route kunt u hun producten bekijken en kopen. O.a. in de gehuchten Rysstad en Hylestad.

Grovane

In Grovane vinden we het begin en eindpunt van de vroegere smalspoorweg(1067 mm), waarvan een gedeelte nog door hobbyisten in goede staat wordt gehouden. Op bepaalde dagen komt de locomotief uit 1895 weer in beweging.

Evje

Het 3500 inwoners tellende plaatsje heeft een zekere reputatie als vindplaats van gesteenten en mineralen. Er worden dagelijks mineralwandelingen georganiseerd en de veldspaatmijnen bij Iveland kunnen worden bezocht.

Evje Mineralsti

Het Evje Mineralenpad zijn 5 groeves, waarvan er 3 interessant zijn voor verzamelaars. Deze 5 groeves zijn met elkaar verbonden via een ca. 2,5 km lang natuurpad.

Flåt Nikkelmijn

De Flåt nikkelmijn was eens Europa's grootste nikkelmijn. De mijnschacht is 422 m diep en 3,2 miljoen ton erts is hier gewonnen. De Flåt mijn bevindt zich vlak bij de Evje Mineralsti.

Mineralenpark

Hier kunt u de meest spectaculaire creaties van de natuur bewonderen in de vorm van mineralen van alle werelddelen. Dit is Europa's grootste en meest indrukwekkende privé verzameling van mineralen en kristallen in alle denkbare kleuren en vormen. Laat u verrassen en betoveren door deze wonderen van de natuur. Gedurende miljoenen, miljarden jaren zijn deze schatten gevormd diep in de aardkorst. Het resultaat kunt u hier bewonderen. Meer dan 1000 prachtige

Noorwegen

stenen en mineralen zijn tentoongesteld in spannende tunnels diep onder de grond. Hier zijn de mineralen in hun natuurlijke element te bewonderen, in een gebied waar al honderden jaren mijnbouw wordt bedreven.

Attracties

Het gebied van Evje en Iveland is internationaal bekend voor de vele zeldzame en fraaie mineralen die hier gevonden worden. De mineralen worden gevonden in speciale kwarts- en veldspaataders. Vele jaren met mijnbouw heeft honderden groeves en mijntjes achter gelaten. Het verzamelen van mineralen is uitsluitend toegestaan met toestemming van de eigenaar, en een aantal groeves is tegen betaling opengesteld. Hier wordt regelmatig gegraven en gesprongen opdat vers materiaal toegankelijk is.

Het Evje og Hornnes Museum Fennefoss

Het museum presenteert een uitgebreide collectie noorse mineralen, met als specialiteit vele uitstekende plaatselijke mineralen. De collectie noorse edelstenen is uniek en bevat vele exemplaren van hoge kwaliteit. Delen van het museum zijn gewijd aan de folkloristische tradities in het district, met huisnijverheid, een oude schoolklas en de oudste apotheek in het Setesdal.

Het Evjemoen Legermuseum

Dit museum is gewijd aan de militaire geschiedenis van Evje in de periode 1911 tot 2003. Het museum heeft tevens een expositie over de Tweede Wereldoorlog met de nadruk op Agder, en toont diverse types wapens, handwapens, voertuigen en uniformen. Een speciale afdeling is gewijd aan Jørgen Løvland, boerenzoon uit Evje, minister-president van Noorwegen gedurende 1907-1908. In 2009 wordt een nieuwe expositie geopend over noorse deelname aan internationale operaties na 1945. Neem de afslag vanaf de Rv 9 richting Evjemoen.

Byglandsfjord.

Het dorp met 300 inwoners ligt aan het gelijknamige meer, een verbreding van de Otra. Licht in een dal met grafheuvels uit de vikingstijd. Veel wandelpaden o.a. naar Otrahut en naar het Fjord.

Het Bygland museum

Is een openlucht museum met oude boerenhuizen uit de gemeente vanaf de 17e eeuw.

De grote "årestoga" (blokhut zonder ramen en rookgat in het dak) uit 1650 biedt een blik in de late Middeleeuwen; in de fraaie tuin zijn vele soorten oude gebruiksplanten te zien. Het museum is idyllisch gesitueerd aan de fjord, vlak bij de Glashut, het Brygga Café en het badstrand.

D/S Bjoren

Een tocht met de met hout aangedreven oude stoomboot Bjoren uit 1867 is een

Noorwegen

speciale belevenis.

De houtgestookte stoomboot Bjoren is gebouwd door de Akers Mechanische Werkplaats in 1867, en is een drijvend museum. De D/S Bjoren had zijn bloeitijd gedurende de jaren 1867-1957, en vaart nu uitsluitend nog in de periode mei-september op de Byglandsfjord en Åraksfjord, een ongeveer 2 uur durende tocht. Er is plaats voor 55 passagiers, en de boot heeft vergunning voor het serveren van bier en wijn. Het is mogelijk de Bjoren te charteren voor speciale tochten, terwijl gedurende de zomer ook op vaste tijden gevaren wordt.

Grendi

In dit gehucht vinden we een zeer oude eik, dicht bij het achthoekige kerkje.

Ook vinden we hier de Lølandsloft (een boerderij uit 1604)

In het kerkdorp Bygland vinden we nog een klein openluchtmuseum.

Net voordat we in Ellingstjøn zijn vinden we nog een zeer oude boerderij genaamd Haugeburet, die al van voor 1350 dateert.

Ose

Hier kunt u de 17e eeuwse Storstoga (=oude rechtbank) bezichtigen, het Ose Turistheim, het oudste hotel in het Setesdal daterend uit 1887. Ose Ullvare is een expositie over oude en moderne wol- en breikunst. Hier zijn o.a. 1200 gebreide handschoenen te zien, verder is er verkoop van traditioneel gebreide artikelen. In Ose zijn er gedurende het zomerseizoen diverse activiteiten.

Watervallen

Eén van de belangrijkste en makkelijkst toegankelijke attracties op het gebied van water is de Reiarfossen waterval in Bygland. Deze is vlak aan de Rv 9 gelegen, ten zuiden van Ose. Deze waterval heeft een valhoogte van bijna 200 meter. Het is mogelijk het begin van de waterval te bereiken via een wandelweg. Aan deze waterval is een oude sage verbonden, waarin verteld werd dat een jongeman die een meisje begeerde, eerst drie keer over het bovenste gedeelte van de waterval moest springen. Helaas, de derde keer faalde hij.

Tussen het einde van de Byglandsfjord en Evje bevinden zich vier andere watervallen:

1. De Syrtveitfossen Is bekend vanwege de mogelijkheden om te raften en andere water-gebaseerde activiteiten. Als toeschouwer heeft u een goed uitzicht over de activiteiten vanaf de parkeerplaats bij de watervallen, net ten noorden van het Troll Aktiv raftingsenter.

2. Volefoss Is een uitstekende plaats om te vissen, en waar men gedurende het voorjaar en de vroege zomer nestelende visarenden kan zien. Eenvoudigst te bereiken via de westzijde van de Otra, langs de weg van Evje naar Byglandsfjord.

3. Birkelandsfossen Is net ten noorden van het centrum van Evje gelegen, en is een fraai gesitueerde recreatieplaats met goede zwemmogelijkheden.

Eenvoudig te bereiken via de westzijde van de Otra, ongeveer 1,5 km ten

Noorwegen

noorden van Krossen, via een pad aan de rechterkant.

4. Fennefoss Deze bevindt zich vlak bij het centrum van Evje. Hier kunt u de resten zien van een oude dam, en de wateraanvoer naar een oude waterkrachtcentrale die werd gebruikt in verbinding met de verwerking van erts van de Flåt nikkelmijn. Er bestaan plannen om deze waterval voor de productie van electriciteit te gebruiken, dus kan het één van de laatste jaren zijn dat deze waterval nog te bewonderen is.

Odden siertuin

Hier zijn verschillende tuinstijlen te bewonderen. Hier bevindt zich een rozentuin met meer dan 100 verschillende soorten rozen, prachtig aangelegd met waterval en dammetjes. In de japanse tuin is een visvijver, rododendrons, verschillende soorten overblijvende bloemen en in fraaie vormen geknipte struiken.

Tevens is er een "mostuin" met plaatselijke soorten mos en varens. De siertuin is fraai gesitueerd in bosachtige omgeving en bevindt zich bij de Odden Feriesenter ten zuiden van het centrum van Evje.

Fånefjellet

Vroeger liep de weg zowel over als rond de Fånefjellet berg. Deze oude weg is nu een mooi wandelpad.

Het Atelier Mona Ida

Het atelier bevindt zich in het centrum van Bygland. Hier vindt u een expositie van litografiën en acrylschilderijen met motieven uit de plaatselijke natuur, architectuur en klederdracht.

Vissen

Met een visvergunning van de Otra Fiskelag is het toegestaan om in de Otra te vissen vanaf Kilefjorden in het zuiden, tot het Hartevatn meer bij Hovden in het noorden. In de gehele rivier is er een rijk forellenbestand, met variërende kwaliteit en afmeting. In de Byglandsfjord tot de Kilefjorden zwemt de zeldzame zalmsoort "bleka" (Byglandsfjordbleka) rond. En zelfs al wordt deze niet groter dan 250 gram, is het een attractieve, smakelijke vis.

Ten zuiden van de Fennefossen in Evje wordt baars aangetroffen. In de noordelijke delen van de Otra rivier wordt "ørekyt" aangetroffen, een klein karpervisje. Het gebruik van de ørekyt als aas is verboden!

De Otra Fiskelag werkt actief aan het verbeteren van de visbestanden en het ontwikkelen van het sportvissen in de Otra rivier. Met een visvergunning van de Otra Fiskelag mag u vissen met alle soorten hengels, en tevens met de "oter" (een lange lijn met 10-15 kunstvliegjes die over het wateroppervlakte wordt getrokken) zowel vanaf land als boot. Vergunningen worden verkocht bij de toeristkantoren, benzinepompen, sportwinkels, campings en hotels.

De Otra rivier is één van de grootste van Zuid Noorwegen.

Welkom in Valle/Rysstad

Midden in het Setesdal kunt u pauzeren en genieten van de rijke natuur en culturele evenementen.

De gemeente Valle heeft ruimte genoeg. Er wonen ongeveer 1300 mensen op een oppervlakte van 1290 km².

De meeste mensen wonen in het dal langs de rivier de Otra. Aan beide zijden van het dal vindt u velen tientallen kilometers met hoogvlaktes. Hier vindt u de rust en stilte om weer nieuwe energie op te doen.

Zilversmeedkunst

De gemeente Valle is bij uitstek het centrum van de zilversmeedkunst in Noorwegen. Wanneer u door het Setesdal reist, mag een bezoek aan een zilversmid niet ontbreken. Duizend jaar ijzerwinning gaf de smeden een basis voor het delven van edele metalen.

In Straume, enkele kilometers ten zuiden van Rysstad, vindt u sporen van koperwinning van 400 jaar geleden. De eerste zilversmeden gebruikten waarschijnlijk zilver dat was gestolen uit de zilvermijnen van Kongsberg. De techniek is een afwisseling van timmeren, graveren, vormgieten en filigraanwerk.

Al het gereedschap maakten de smeden zelf. Vandaag de dag zijn de soldeerlampen vervangen door propaan en krijgt men materiaal als draad, platen en soldeer kant en klaar geleverd, maar voor de rest is het eigenlijke werk nauwelijks veranderd sinds vroegere tijden.

Er was veel zilverwerk nodig voor de klederdracht van het Setesdal, zowel voor de dagelijkse dracht als voor feestdagen. De zilversmeedkunst bloeide op, vooral in de omgeving van Rysstad. Nu zijn nog ca. 35 mensen actief in deze branche, zowel fulltime als parttime. Het werk bestaat uit het produceren van verschillende soorten klederdrachtzilver en het ontwikkelen van nieuwe sieraden.

Het werk van de zilversmeden in het Setesdal onderscheidt zich duidelijk van het door de industrie vervaardigde zilverwerk zowel in schoonheid als prijs en is voorzien van een stempel, dat garandeert dat het ambachtelijk werk is.

Rygnestadtunet

Het terrein van het Rygnestadtunet museum is een van de meest bijzondere musea van het land.

Het terrein ligt in de vredige omgeving van de boerderij Rygnestad, ca. 9 km ten noorden van het centrum van Valle. Het terrein omvat o.a. huizen en voorwerpen van Åsmund Torleivson Rygnestad.

Noorwegen

Vooral bekend is de zgn. Rygnestadzolder. Daar kunt u unieke en zeldzame textielkostuums uit de 16e eeuw bekijken, die al bijna 400 jaar op deze plaats bewaard worden. Het timmerwerk in deze voorraadschuur heeft enorme afmetingen.

De bouwwijze is zeer bijzonder. De «zolder» heeft drie etages, iets dat zeer ongewoon was. Oorspronkelijk waren er vijf van dit soort zolders in de gemeente Valle, maar die te Rygnestad is de enige die nog in oorspronkelijke staat verkeert. Het bouwjaar is ca. 1590.

Tveitetunet

Dit museum was eens de woonplaatst van boer en politieman Olav Knutsson Tveiten.

Hij werd als representant voor het noordelijke Setesdal verkozen om deel te nemen aan de rijksvergadering in Eidsvoll in 1814, waarbij de grondwet voor het vrije Noorwegen werd opgesteld, na de ontbinding van de unie met Denemarken. Het oudste huis van dit hof dateert uit de zestiende eeuw.

Dagtochten naar de Gloppefoss waterval

De Gloppefoss waterval is één van de hoogste in het Setesdal, en biedt een spectaculaire natuurbelevens. Gedurende de hele zomer, zelfs gedurende periodes van droogte is er voldoende water om een tocht naar de Gloppefoss de moeite waard te maken.

Vanaf rijksweg 9 volgt men het pad in de Veiåjuvet (juv = ravijn) door een prachtig landschap naar de Gloppefoss. De Veiåne rivier loopt door een dal omgeven door hoge bergen.

Zuidelijke Setesdal

Het zuidelijke Setesdal biedt een grote verscheidenheid aan activiteiten op korte afstand van elkaar.

Deze omgeving is bekend voor zijn rijkdom aan mineralen, en hier kunt U vele geologische attracties bezoeken: de Flåt nikkelmijn, het Evje Mineralenpad, de Setesdalgroeves of de spectaculaire exposities in het Mineralparken.

Kanovaren is mogelijk in de Otra rivier. Paardrijden, rafting en bergbeklimmen is mogelijk op meerdere plaatsen, en vissen en zwemmen kunt u praktisch overal!

De nationale fietsroute nr. 3 gaat door het zuidelijke Setesdal via goed gemarkeerde fietspaden die de hoofdweg zoveel mogelijk vermijden.

De lokale geschiedenis kunt u bekijken in het folkloristisch museum en in het legermuseum op de Evjemoen, een voormalige militaire legerplaats. Het netwerk

Noorwegen

van gemarkeerde wandelpaden wordt ieder jaar uitgebreider! Vanaf augustus zijn er overal uitstekende mogelijkheden voor het plukken van bessen en paddestoelen.

Watersport

Water is een belangrijk thema in ons toeristisch aanbod.

Er zijn vele activiteiten gebaseerd op het water, maar tevens is het een belangrijk element in het landschap: rustieke meertjes, denderende watervallen, of een beek die zich door een gevarieerd landschap slingert, en daarmee de grondslag voor een rijk dieren- en plantenleven schept.

De begroeiing langs de hoofdwegen wordt bijgehouden om een vrij uitzicht op meren en beken te behouden.

De voornaamste rivier in ons gebied is de Otra. Vissen is hier toegestaan met een kaart die voor het hele Setesdal geldt.

De Åraksfjord en de Byglandsfjord zijn grotere wateroppervlaktes. (40 km) Hier vaart nog steeds de Bjoren, een met hout gestookte stoomboot, die in vroeger tijden, voor dat er een autoweg was, het vervoer tussen de dorpen verzorgde. Al onze overnachtingsmogelijkheden zijn aan het water gesitueerd.

Noorwegen

Autoweg (Motortrafikkvei)

Snelweg (Motorvei)

- De RV9 is een riksvei in Noorwegen, gelegen in de fylkes Telemark, Aust-Agder en Vest-Agder in het zuiden van het land.
- De weg verloopt vanaf Haukeli naar Kristiansand en is 236 kilometer lang.

Routebeschrijving

- De RV9 begint op de E134 in Haukeli en stijgt naar een circa 900 meter hoge bergpas op de grens van Telemark en Aust-Agder.
- De bergen rondom zijn niet erg veel hoger, zodat er geen spectaculair uitzicht is op dit punt.
- Verder naar het zuiden wordt het landschap spectaculairder.
- De weg is vrij breed en niet erg bochtig.
- De weg voert door vrij diepe dalen met soms langgerekte meren langs de weg.
- De tweede helft van de route is bebost met lage bergen tot zo'n 700 meter en zodoende minder spectaculair.
- Men bereikt dan de stad Kristiansand, op het zuidpuntje van Noorwegen.
- Hier beginnen de E18 en E39.

Geschiedenis

- De weg is eerst als postweg in de 19e eeuw aangelegd, grotendeels tussen 1840 en 1879.
- Omdat er geen grote fjorden of steile bergpassen op de route lagen, kon deze weg wat makkelijker aangelegd worden dan wegen verder naar het noorden in het fjordengebied.
- Het hoogste punt van de weg ligt op 917 meter hoogte, direct ten zuiden van Haukeli.
- De langste tunnel op de route is de 611 meter lange Fånefjelltunnellen, die in 1962 werd opengesteld.
- De RV9 is voor veel toeristen het eerste gezicht op Noorwegen als men vanaf de veerboot in Kristiansand komt.

Noorwegen

Toekomst

- Ten zuiden van Valle is nog een smal stuk, hier wordt de weg over 4,3 kilometer naar 7,5 meter breedte verbreed.
- Een planning is nog niet bekend.
- Tevens wordt de weg verbreed halverwege de route, waar de RV9 door een bergachtig gebied met kloven loopt.
- In 2008 en 2011 zijn de eerste twee fases al uitgevoerd, in 2012 is begonnen met de derde en laatste fase.

Verkeersintensiteiten

- In 2011 reden dagelijks 1.500 voertuigen over de RV9 halverwege de route bij Ny Bygland.
- Dichter bij Kristiansand reden 12.200 voertuigen.

Begin: Kristiansand

Einde: Haukeli

Lengte: 236 km

Maximumsnelheden

- De maximumsnelheid binnen de bebouwde kom is 50 km/h, alhoewel men op enkele wegen ook snelheden van 40 km/h tegenkomt.
- In verblijfsgebieden wordt steeds vaker een maximumsnelheid ingesteld van 30 km/h.
- Op veel dorps passages op doorgaande wegen mag 60 km/h gereden worden.
- Buiten de bebouwde kom geldt standaard een maximumsnelheid van 80 km/h (ook op autosnelwegen), uitgezonderd op enkele hoofdwegen en autosnelwegen waar 90 km/h, 100 km/h of 110 km/h geldt, dit staat dan met borden aangegeven.
- Sinds 2014 mag op enkele autosnelwegen 110 km/h gereden worden, maar alleen in de zomer.
- Autobussen en auto's met aanhangwagens zijn beperkt tot 80 km/h en auto's met een aanhangwagen of caravan die ongeremd zijn en meer dan 300 kg wegen mogen niet harder dan 60 km/h.
- In november 2014 werd vastgesteld dat nieuwe snelwegen vanaf dat moment op 110 km/h ontworpen worden.

wegtype	Vmax
	
	
	
	

Noorwegen

Aanvullingen: Auteur Rene Roelofsen Oad Reizen 2016

Byklestigen

5 km ten zuiden van het centrum van Bykle ligt de Bykleweg, aan de Otra.

De weg wordt voor het eerst vermeld in 1770 en was tot 1879 de enige toegangsweg tot Bykle vanuit het zuiden. De weg is ongeveer 1 km lang en klimt steil langs de bergflank omhoog. Deze weg is nu volledig vernieuwd en er zijn geïllustreerde informatieborden met teksten in het Noors, Engels en Duits. De weg wordt ook beschreven in een eigen brochure. De tocht neemt zo'n 45 minuten in beslag.

Bykle gamle kyrkje

Naast de nieuwe kerk die in de herfst van 2004 is geopend, ligt de oude kerk van Bykle. Dit is een van de oudste en opmerkelijkste kerken in het Setesdal. Hij is gebouwd met dikke, ronde houten balken en meerdere malen gerestaureerd. De kerk en het altaar dateren uit 1619, en de kerk is volledig gerestaureerd in 1804. Bij die gelegenheid werden er twee galerijen bijgebouwd, evenals een torenspits. De vloerplanken van de galerijen en de dakplanken van het portiek zijn afkomstig van een nog oudere kerk. In 1826 werd de kerk door Aslak Wasshus en K.Å. Byklum beschilderd met bloemmotieven, vandaar wel de bijnaam het bloemenkerkje van Bykle.

Ålmannvegen – het oude ruiterpad

Tussen Lislestog en Byklestølne loopt de oudste verbindingsweg in de gemeente Bykle. Deze weg werd vanaf de middeleeuwen tot het einde van de 19e eeuw gebruikt. Pas toen is de weg dichter bij de rivier aangelegd. Deze wandeling is ca. 7 km lang.

Lislestog

Het Lislestog is een openluchtmuseum welke tegenover de Bykle kerk gelegen is. Het museum bestaat uit een collectie oude gebouwen uit het Setesdal, en geeft een indruk van de bouwkunst en het leven in het Setesdal in een gezellige en romantische boeren atmosfeer.

Vatnedalsdammen

Dit is een van Noord-Europa's hoogste dammen. Deze ligt ten westen van Berdalsbru, ca. 15 km ten zuiden van Hovden. Er zijn twee dammen, die beide per auto bereikbaar zijn. Bovenop de linker dam is een grote parkeerplaats met een informatiebord over de bouw van de dam. Vrije entree en geopend wanneer er geen sneeuw ligt.

Huldreheimen

Het Setesdal werd door velen opgevat als een deel van het land waar het traditionele Noorwegen bewaard is gebleven. Nostalgisch ingestelde personen zochten het Setesdal op om de tradities uit een lang vervlogen tijd te ervaren. Onder dezen bevonden zich toneelspeler Tore Segelcke en echtgenoot Anton Raabe. In de loop van tien jaar na de oorlog bouwden zij een oude boerenhof op gelegen op de heuvels achter de Bykle kerk. Gedurende de zomermaanden verbleven zij hier en herschiepen de romantiek van het ouderwetse boerenleven. Het gehele hof is gerestaureerd, de gebouwen zijn opnieuw ingericht en het museum heet bezoekers van harte welkom om een uitzonderlijk boerenhof te beleven. Geopend zondag 20. en 27. juni, dagelijks 1. juli - 08. augustus en zondag 15. augustus van 11-17 uur. Vrij entree.

Expositie van opgezette dieren

Noorwegen

Bezoek de expositie van opgezette vogels en andere dieren in de Hovden Fjellstoge. Hier kunt u vele van de beschermde vogelsoorten van de Vidmyr en Lislevatn natuurreserveaten zien.

Dagelijks geopend. Toegang gratis. Hier kunt u een groot schilderwerk bekijken waarin historische gebeurtenissen in de gemeenteworden afgebeeld. Het schilderij is geschilderd door Egil Torin Næsheim.

Museum voor ijzerwinning in Hovden

Dit museum is opgebouwd rond een gereconstrueerde ijzersmelterij en laat zien hoe aan het begin van de middeleeuwen steenkool en ijzererts werden gedolven en geproduceerd. Hier worden spannende effecten gebruikt van licht, geluid, rook en geuren, om u daarmee 1000 jaar terug te voeren in de tijd. De "Viking" vertelt u het hele verhaal.

Hovden

Het dorp (800 m hoogte) ligt in het noorden van het Setesdal in de gemeente Bykle. Met een oppervlakte van 1551 km² en circa 700 inwoners is het een van de dunst bevolkte gemeenten in Noorwegen.

De laatste jaren heeft Hovden zich steeds meer ontwikkeld tot een veelzijdig vakantieoord met verschillende accommodatie vormen en een uitgebreid ontspanningsaanbod.

Maar het is er toch heel rustig gebleven en er is nog ruimte in overvloed.

In het zuiden van Hovden ligt het recreatiecentrum Hegni, waar men ook midden in de nacht over de verlichte bospaden nog een wandeling kan maken.

Een stoeltjeslift brengt u naar de bergtop Storenos (1204 m), vanwaar men een schitterend uitzicht heeft.

Voor mensen die het buitenleven in de natuur nader willen ontdekken, maar niet onvoorbereid op pad willen gaan, is de Villmarkskole het aangewezen instituut.

Men leert daar om te gaan met kaart en kompas, hoe en wanneer verschillende soorten kampvuren te maken en hoe uit de omringende natuur een smakelijke maaltijd samengesteld kan worden.

Al in de tijd der vikingen, en nog tot lang erna, was Hovden een centrum voor de ijzerwinning in Noorwegen.

Het nieuwe ijzerwinningsmuseum, dat in een oude moeras-ertsgroeve gebouwd werd, maakt met de modernste middelen.

Noorwegen

	Kristiansand	E 18	E 39	9
---	---------------------	-------------	-------------	----------

Kristiansand

- Kristiansand (niet te verwarren met Kristiansund) is een stad in Noorwegen.
- Het is de hoofdstad van de provincie (Noors: fylke) Vest-Agder.
- De stad ligt aan de kust bij de monding van de rivier de Otra, in het uiterste zuiden van Noorwegen.
- Kristiansand heeft ± 87.000 inwoners.
- Kristiansand is een betrekkelijk jonge stad.
- De stad werd in 1641 door de Deense koning Christiaan IV gesticht.
- Het centrum van de stad, Kvadraturen, kenmerkt zich door een volledig rechthoekig stratenpatroon.
- De Domkerk van Kristiansand is een van de grootste van Noorwegen met 2.029 zitplaatsen.
- Als 'hoofdstad' van het zuiden is de stad een geliefd vakantiedoel voor de Noren.
- Bij de stad ligt een dierentuin, Dyreparken, waar ook een pretpark aan gekoppeld is.
- Ieder jaar begin juli wordt het festival Quart in de stad gehouden, een van de belangrijkste festivals van Noorwegen.
- De stad Kristiansand kon zich lange tijd ontwikkelen binnen de grenzen die Christian IV had gesteld.
- Pas in 1921 volgde een kleine uitbreiding toen de wijk Lund in de voormalige gemeente Oddernes bij Kristiansand werd gevoegd.
- In 1965 werd het restant van Odderness en de gemeenten Tveit en Randesund bij de stad gevoegd.
- Kristiansand is de geboorteplaats van onder meer de Noorse kroonprinses Mette-Marit, de dichter Henrik Wergeland en de schrijver Jens Bjørneboe.

Verkeer en vervoer

- Vanuit Kristiansand vertrekken veerboten van Color Line en Fjord Line naar Hirtshals in Denemarken.
- De E39 volgt de veerboot naar Hirtshals en gaat vervolgens naar Aalborg.
- Op het Noorse vasteland loopt de E39 naar Stavanger en dan verder naar Bergen.
- De belangrijkste route vanuit de stad, de E18, loopt langs de kust naar het noordoosten richting Oslo.

Noorwegen

- Het eerste deel van deze weg is inmiddels omgebouwd tot autosnelweg, in de komende jaren wordt de gehele route tot aan Oslo omgebouwd.
- Vanuit Kristiansand naar het noorden, het binnenland in, loopt rijksweg 9 door het Setesdal naar Hovden en Haukeligrend.
- Het station ligt direct naast de haven. Hoewel het een tussenstation is aan de lijn Oslo-Stavanger is het feitelijk een kopstation.
- Even buiten de stad ligt het vliegveld Kjevik. Naast chartervluchten zijn er lijndiensten naar Oslo, Stavanger, Bergen, Kopenhagen en Amsterdam.

Cultuur

- In Kristiansand is de hoofdvestiging van de Universiteit van Agder.
- Deze instelling werd in 1994 opgericht als Hogeschool van Agder en werd in 2007 een universiteit.
- Op 6 januari 2012 is ten zuiden van het centrum, op het schiereiland Odderøya, het Kilden Theater geopend.
- De belangrijkste zomersport in Kristiansand is voetbal.
- Trots van de stad is IK Start.
- De ploeg werd twee maal kampioen van Noorwegen en speelt sinds een aantal jaren weer in de hoogste klasse van het Noorse voetbal.

De Otra in Kristiansand

- Lengte 245 km
- Debiet 150 m³/s
- Stroomgebied 3737 km²

Naar Skagerrak

- Bovenloop
- De Otra is de langste rivier in Zuid-Noorwegen.
- Zij stroomt van noord naar zuid.
- De rivier ontspringt in de heuvels in het Setesdal in de gemeente Bykle en mondt bij Kristiansand uit in het Skagerrak.
- De Otra loopt door twee grotere, Byglandsfjord en Åraksfjord en meerdere kleinere meren.
- De rivier is populair bij sportvissers, zalm komt voor tot bij Vigeland in de gemeente Vennesla.
- De rivier is niet van belang voor de scheepvaart, maar wel voor de stroomvoorziening.
- Onderweg passeert de Otra 11 waterkrachtcentrales.

Noorwegen

 Evje	
---	---

Evje

- Evje is een plaats in de Noorse gemeente Evje og Hornnes, provincie Aust-Agder.
- Evje telt ± 2127 inwoners (2007) en heeft een oppervlakte van 3,42 km².

 Hovden	
---	---

Hovden

- Hovden is een plaats en skigebied in de Noorse gemeente Bykle, provincie Aust-Agder, in het Setesdal.
- Het dorp ligt bij het meer Harteavatn aan Riksvei 9.
- Hovden is een populaire toeristenplaats, met name voor de wintersport.
- Rond het dorp zijn uitgebreide voorzieningen, onder meer vijf skiliften en een zwembad.

 Haukeli 	
--	--